

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Su-IV-246/2015
Zagreb, 17. rujna 2015.

Z A K L J U Č C I

sa sastanka predsjednika Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske s
predsjednicima građanskih odjela županijskih sudova RH
održanog 16. i 17. rujna 2015. u Šibeniku

Zaključak 1.

**(prigovor prava na poštivanje doma iz čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava
i temeljnih sloboda u parničnim postupcima)**

1.1. (pretpostavke za odlučivanje)

Pretpostavku za odlučivanje o prigovoru tuženika o pravu na poštivanje doma u parničnim postupcima pokrenutim tužbama sa vindikacijskim zahtjevima predstavlja isticanje takvog prigovora koji može biti sadržan u činjeničnim navodima tuženika kojim se suština prigovora prava na dom može i opisno isticati u smislu navođenja činjenica koje se odnose na trajnost i neposrednost veze, dakle i bez izričitog pozivanja na članak 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u parničnim postupcima.

1.2. (pojam doma)

U parničnim postupcima pokrenutim tužbama sa vindikacijskim zahtjevima, u situaciji kada tuženik ističe prigovor prava na dom, pojam doma za sud je činjenično pitanje, o kojem odlučuje po kriterijima trajnosti i faktične veze, imajući u vidu okolnosti konkretnog slučaja i pravna shvaćanja sadržana u odlukama Ustavnog suda te Europskog suda.

1.3. (test razmjernosti – teret dokazivanja)

Zaštita prava na dom nije apsolutna ni neupitna, jer ograničenje tog prava mora zadovoljiti određene kriterije – materijalnopravne i procesnopravne, sadržane u tzv. testu razmjernosti, budući da na drugoj strani, suprotstavljen prigovoru tuženika postoji u pravilu interes vlasnika iz osnove prava vlasništva zaštićenog Ustavom (članka 48. Ustava), pri čemu je na tuženiku teret dokazivanja da se navedena odluka tiče njegovog doma i da je došlo do miješanja u njegovo pravo na dom, dok je u odnosu na pitanja da li je miješanje usmjereno na postizanje legitimnog cilja i da li je prisilno iseljenje nužno u demokratskom društvu, teret dokaza na tužitelju.

1.4. (test razmjernosti – nadležnost za provedbu)

Za provedbu testa razmjernosti u parničnim postupcima za iseljenje u kojima je istaknut prigovor prava na poštivanje doma na temelju kojeg se donosi i odluka o tužbenom zahtjevu, nadležan je sud koji provodi parnični postupak.

Zaključak 2. **(građevine na pomorskom dobru)**

Zgrade i građevine koje su na pomorskom dobru izgrađene nakon što je upisano pomorsko dobro, bilo po osnovu prava koncesije, bilo po osnovi građenja, pripadnost su pomorskog dobra i ne tvore zasebnu nekretninu (osim kod koncesije). Ulagatelji koji su gradili objekte na pomorskom dobru, ne mogu imati veća prava na naknadu od korisnika iako su koristili pomorsko dobro bez odluke nadležnog tijela, odnosno ako je ono utemeljeno na sporazumu s koncesionarom te trebaju dijeliti pravnu sudbinu koncesionara (ne mogu dobiti više nego što je on dobio).

Zaključak 3. **(osnivanje i obnavljanje zemljišne knjige)**

3.1. (čl. 187. ZZK)

Prigovori koji u postupku obnove ili osnivanja zemljišne knjige nisu odbačeni kao preuranjeni prije početka roka za ispravak iz čl. 187. st. 1. i 2. ZZK imaju se smatrati pravodobnim pa ih treba zabilježiti i raspraviti u smislu čl. 188. st. 3. te čl. 191. do 197. ZZK.

3.2. (čl. 197. ZZK)

Rješenje doneseno u završenom postupku obnove zemljišne knjige veže sve stranke koje su sudjelovale u tom postupku, a nisu protiv rješenja izjavile prigovor ili podnijele tužbu za ispravak u smislu čl. 197. ZZK pa u prethodno navedenoj situaciji kada se tužba temelji na identičnom činjeničnom stanju tužbeni zahtjev valja odbiti kao neosnovan. U situaciji kada se tužba temelji na drugačijem činjeničnom stanju (npr. takva stranka je naknadno tj. nakon okončanja zemljišnoknjižnog postupka stekla pravo vlasništva) uspjeh tužitelja ovisit će prvenstveno o tome je li ili ne dokazao tužbenu osnovu.

3.3. (prigovor u postupku osnivanja i obnavljanja zemljišne knjige o kojem nije odlučeno i prekid parničnog postupka)

Kada se parnični postupak vodi radi utvrđivanja prava vlasništva na nekretnini koja je bila predmet postupka obnove ili osnivanja (preoblikovanja) zemljišne knjige i u kojem je postupku tužitelj uložio prigovor o kojem nije odlučeno, parnični postupak ne treba prekidati budući da parnični sud nije vezan odlukom donesenom povodom podnesenog prigovora (arg. čl. 194.st.3. ZZK).

3.4. (uređenje međe u zemljišnoknjižnom postupku)

Kada se izvanparnični postupak radi promjene podataka u posjedovnici (čl. 21.st.2. ZZK) traje dulje od postupka preoblikovanja zemljišne knjige, u zemljišnoknjižnom postupku ne može se provesti postupak uređenja međe.

3.5. (čl. 192. st.2.ZZK)

U situaciji kada postoji problem sa identifikacijom nekretnine u pojedinačnom ispravnom postupku, sud treba prije svega postupiti po odredbi čl. 192. st. 2. ZZK, a ako ne postoji dokazni prijedlog stranke da se očevid održi u nazočnosti vještaka geodetske struke. Kad sud ocijeni da mu je potrebna stručna pomoć, može i bez prijedloga stranke pozvati

predstavnik tijela nadležnog za katastar kao stručnog pomagača (čl. 192.st.2. ZZK). Na isti način sud može postupiti i kad je stranka predložila vještačenje po vještaku geodetske struke.

Zaključak 4.

(vraćena dostava „obaviješten nije podigao pošiljku“)

Vraćanje dostave fizičkim osobama s naznakom „Obaviješten nije podigao pošiljku“ nema nikakvog procesnog učinka – takva dostava nije obavljena te dostavu treba ponoviti.

Zaključak 5.

(čl. 366.a. st. 1. ZPP)

Nemogućnost ukidanja prvostupanjske odluke i vraćanje predmeta prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje u povodu žalbe više od jedan put (čl. 366.a. st.1. ZPP) odnosi se samo na meritorne odluke dok se ta nemogućnost ne odnosi na procesna rješenja te na presude zbog izostanka i presude zbog ogluhe.

Zaključak 6.

(vrijednost predmeta spora)

6.1. (trošak zastupanja više osoba)

U situaciji kada više osoba zastupa jedan punomoćnik, radi određivanja troškova postupka, zahtjevi stranaka se zbrajaju, a punomoćnik ima pravo na povišenje prema Tbr. 36. Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika.

6.2. (dopuštenost revizije i određivanje troškova postupka)

Vrijednost predmeta spora za dopuštenost revizije određuje se na različit način od vrijednosti predmeta spora za određivanje troškova postupka.

Zaključak 7.

(stjecanje prava vlasništva stranaca)

7.1. (razdoblje mogućnosti stjecanja na poljoprivrednom zemljištu)

Stjecanje prava vlasništva stranaca na temelju zakona u odnosu na poljoprivredno zemljište bilo je moguće u razdoblju od 24.srpnja 1991. do 6. rujna 1993. te od 1.siječnja 2009. do 10. travnja 2013.

7.2. (razdoblje mogućnosti stjecanja na šumama i šumskom zemljištu)

Stjecanje prava vlasništva stranaca temeljem zakona u odnosu na šume i šumsko zemljište bilo je moguće u razdoblju od stupanja na snagu Zakona o šumama (NN 54/83) do 15. veljače 2002.

7.3. (bračna stečevina)

Kada se radi o stjecanju prava vlasništva (suvlasništva) na nekretninama koje su bračna stečevina tada bračni drug – strana osoba može steći pravo vlasništva na

poljoprivrednom zemljištu te na šumama i šumskom zemljištu ako Zakonom o poljoprivrednom zemljištu i Zakonom o šumama u vrijeme stjecanja nije postojala zapreka za stjecanje vlasništva na temelju zakona.

U ostalim slučajevima, strana osoba ne može steći pravo vlasništva na tim nekretninama, već ima pravo na obveznopravni zahtjev prema drugom bračnom drugu koji je dužan isplatiti vrijednost tog dijela nekretnine stranoj osobi – bračnom drugu koji postavlja takav zahtjev.

7.4. (pretpostavke za upis prava vlasništva)

Prilikom podnošenja zahtjeva za upis prava vlasništva zemljišnoknjižni sud treba ispitivati pretpostavke za upis na temelju pravnog posla i ako se radi o građevinskom zemljištu, tada suglasnost za stjecanje prava vlasništva nije potrebna za državljane članica EU, dok je potrebna za ostale strane osobe. Ako se radi o stjecanju vlasništva strane osobe na temelju zakona pa je isprava za upis pravomoćna sudska presuda, tada zemljišnoknjižni sud ispituje pretpostavke za upis propisane člankom 108. st. 2. ZZK.